

Dues potències emergents, però també dos grans competidors que miren Europa i els EUA amb fal·lera. La Xina i l'Índia fan esforços per trobar sinergies que els permetin desenvolupar el seu potencial, mentre de fora són observades amb recel. Si es converteixen en gegants econòmics, seran perilloses, però alhora una oportunitat de negoci per a les nostres empreses. Analitzem les relacions Xina-Índia i la seva projecció econòmica exterior.

Sobre el paper, amb dades i fets, segurament encara és aviat per aventurar-se a parlar d'un eix Xina-Índia amb cara i ulls. Malgrat tot, sembla una realitat que si aquests països, els dos més poblats del món i amb unes economies provadament dinàmiques, sobretot en el cas xinès, col·laboren i cooperen podrien obtenir beneficis sorprenents.

L'últim pas encaminat a afavorir aquest diàleg i a calmar els recels entre les autoritats de Pequín i Nova Delhi va tenir lloc el passat mes d'abril amb la signatura d'un acord històric a la capital índia i rubricat pels primers ministres Wen Jiabao i Manmohan Singh. Amb aquest document, les autoritats dels dos països van fer palesa la voluntat de retallar les seves diferències i apostar per una aliança estratègica de futur. Un objectiu gens fàcil si es té en compte que els conflictes fronterers han entorbidat les relacions diplomàtiques de les últimes quatre dècades. Tothom sembla coincidir, però, en la importància d'aquesta aliança. Xulio Ríos, expert en política internacional i coneixedor de la zona, considera que l'acord posa de manifest l'existència d'una nova tendència en les relacions bilaterals buscada pels dirigents xinesos des de començament dels noranta, quan la desintegració de l'antiga URSS va obrir un ventall de possibilitats per l'entesa entre xinesos i indis. Una opinió compartida per Feng Jiang, consultor en comerç exterior, que veu en aquesta aliança el començament d'una relació més fluida i amb moltes possibilitats de cooperació, tot i que el conflicte fronterer continua sent un problema de pes i l'Índia no veu amb bons ulls els llaços Pakistan-Xina.

En els últims anys, la Xina ha aconseguit anar tancant, un a un, molts acords

La probabilitat del binomi Xina-Índia

Le capital de la Xina, Pequín, és una ciutat que -com tot el seu país- ha viscut un desenvolupament econòmic accelerat des del 1978. Evidentment, això no ha deixat indiferent la comunitat internacional.

Xina / Índia

Exportacions dels Països Catalans a la Xina i l'Índia

(exportacions, xifres en milers d'euros)

Catalunya	2003	2004
Xina	432.858	354.418
Índia	80.666	93.194

País Valencià	2003	2004
Xina	96.134	151.863
Índia	22.517	32.535

Illes Balears	2003	2004
Xina	524	14.629
Índia	452	537

Font: Agència Tributària - Cambres de Comerç

amb els seus països veïns, però el cas de l'Índia li ha exigint una dedicació diferent. Les àrees de la discòrdia sumen més de 125.000 km² i el conflicte del Tibet, el darrer territori que va entrar a formar part de la República Popular Xinesa i es va convertir en una regió autònoma el 1965, ha estat sens dubte una de les qüestions més controvertides entre els dos governs. El pacte signat a

Nova Delhi aquesta primavera tracta de posar en escena un guió escrit per resoldre velles baralles territorials que van viure el punt àlgid amb l'esclat d'una

guerra el 1962 que va permetre a la Xina apropiarse de 23.000 km² del territori disputat a la regió índia d'Aksai Chin, que pertany a la unitat administrativa de Jammu i el Caixmir. Quaranta-tres anys després, l'acord obre la porta a un futur reconeixement territorial: l'Índia constata de nou la sobirania xinesa sobre el Tibet i l'estat indi d'Arunachal Pradesh, i les autoritats xineses, els quilòmetres quadrats de l'exregne de Sikkim, fronterer amb el Tibet, com a part integrant de l'Índia.

Esperances de futur. Més enllà del contenciós territorial, les autoritats de Nova Delhi i Pequín han dipositat més esperances en aquest pla d'acostament. Després de la visita del seu homòleg, el primer ministre indi, Manmohan Singh, ho va dir alt i clar: "La Xina i l'Índia, juntes, podem remodelar l'ordre mundial."

Davant d'aquesta predicció, quan es parla del binomi Índia-Xina, la conversa porta a debatre si el seu destí és ser socis, rivals o enemics. L'acord signat el 12 d'abril sembla dirigir-se, de moment, a treballar per interessos comuns. Per a molts, la Xina, vista com el polígon industrial del món, s'ha convertit en la locomotora d'una regió del Planeta cap a la qual s'ha desplaçat el centre de gravetat de l'economia mundial, i l'Índia, amb tot el seu potencial, no sembla disposada a perdre aquest tren.

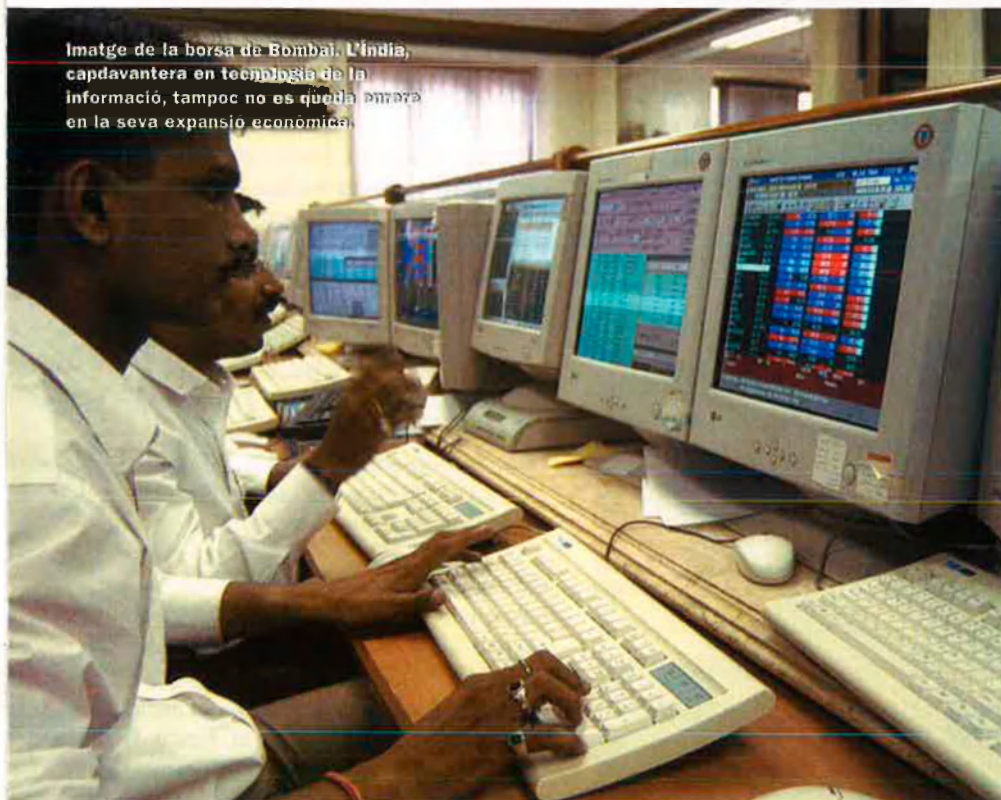
Un nou tauler estratègic. Un informe publicat recentment pel banc de negocis Goldman Sachs fa una previsió interessant: el 2050 la Xina desplaçarà els Estats Units com a primera potència mundial i l'acompanyaran el Brasil i l'Índia. Hi ha qui pot pensar que es tracta de ciència-ficció o de fer volar coloms. En qualsevol cas, una cosa és certa: la Xina, amb els seus 1.300 milions d'habitants, és un país que ha viscut molt i molt ràpid des del 1978 i ha protagonitzat un miracle econòmic fruit d'una política de portes obertes que no ha deixat indiferent ni els seus països veïns ni la comunitat internacional. L'ingrés de la Xina a l'Organització Mundial del Comerç (el desembre del 2001) semblava culminar uns anys de creixement espectacular que no deixa d'estar amenaçat per una moderació o una frenada d'aquest, ja que moltes

veus es pregunten fins quan la Xina serà capaç de mantenir aquesta velocitat. Els darrers informes sobre conjuntura internacional publicats pel Fons Monetari Internacional (FMI) i el Banc Asiàtic de Desenvolupament pronostiquen que la Xina moderarà el seu creixement, però no ho farà de manera brusca ni comportarà un gran trasbals. Si el 2004 creixia un 9,5%, les previsions per a aquest any situen aquesta taxa en un 8,5%. A llarg termini, però, es fa difícil augurar la fi del miracle econòmic perquè la Xina es va consolidant dins l'escenari asiàtic, al costat dels quatre dracs: Corea del Sud, Taiwan, Hong Kong i Singapur. Això sí, la Xina haurà de resoldre un seguit de

enrere tot i que li resta molt camí per recórrer. Les mateixes fonts assenyalen que la taxa de creixement econòmic de l'Índia s'ha reduït —un 7,5% el 2003, un 7,3% el 2004 i prop d'un 7% el 2005—, però es manté robusta i amb expectatives interessants. La democràcia més poblada del Planeta, amb 1.100 milions d'habitants, va iniciar les seves reformes econòmiques molt més tard que la Xina, el 1991, però també van representar-li un important revulsiu. El potencial econòmic del tàndem Xina-Índia és, doncs, una possibilitat que cal tenir en compte. Per això l'acord signat el passat mes d'abril ha despertat l'interès dels analistes i de la classe política i empre-

les taxes de desenvolupament més altes del món i amb models complementaris, salvant les distàncies, i afegeix que l'Índia pot resultar especialment beneficiada de l'interès del Govern xinès per consolidar-se com una potència regional pacífica. Segons Eva Borreguero, investigadora visitant de la Universitat de Georgetown, el despertament del gegant xinès és una realitat i l'Índia s'encamina cap a la mateixa direcció a un ritme més lent, però constant, per culpa de la seva complexitat social. Per a aquesta investigadora, l'Índia pot aprendre del tigre asiàtic tot allò relacionat amb la capacitat de gestionar amb planificació la producció industrial

Imatge de la borsa de Bombai. L'Índia, capdavantera en tecnologia de la informació, tampoc no es queda enrere en la seva expansió econòmica.

Tot i l'economia actual, la Xina ha de resoldre molts problemes de pobresa social

i la coordinació dels diferents ministeris per afavorir la creació d'empreses. En contrapartida, la Xina pot agafar d'exemple el sistema d'educació superior indi en els camps de la tecnologia i l'enginyeria.

Les potencialitats. Quan es tracta de definir en quins sectors és capdavanter cada país i com es poden complementar, sovint es fa ús d'aquesta classificació: la Xina, sinònim de potència manufacturera, de capdavantera en el sector de productes d'electrònica de consum, d'un règim comunista i una economia planificada i d'un model de desenvolupament basat en la indústria i amb capacitat empresarial. La producció industrial xinesa representa al voltant del 5% mundial, amb uns sectors tèxtils i d'indústria mecànica potents. L'Índia és sinònim de potència en serveis, de capdavantera en els sectors de la tecnologia de la informació i de l'*outsourcing* (serveis externalitzats), de república federal democràtica consolidada que ofereix una àmplia participació al ciutadà i d'una economia lliure amb un capital humà amb bona formació i domini de l'anglès.

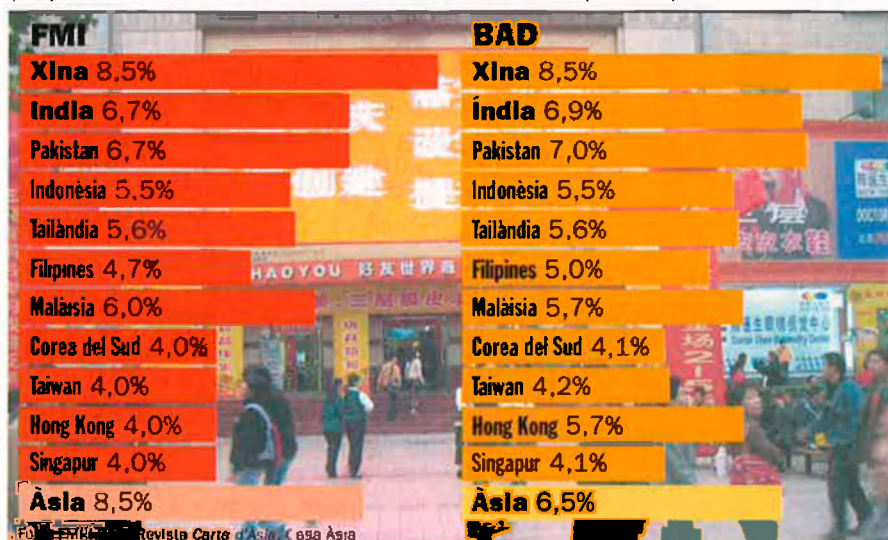
problemes que podrien obstaculitzar aquest procés d'expansió, com són la fragilitat del seu sistema bancari, la reforma de les empreses estatals —el Govern xinès acaba d'anunciar la privatització de 42 empreses estatals per ingressar 163.500 milions d'euros— i l'existència d'importants desigualtats socials. El 10% de la població concentra el 45% de la riquesa del país.

Expectatives per a l'Índia. L'Índia, per la seva banda, tampoc no es queda

sarial per les oportunitats de negoci que s'obren. Molts es formulen una senzilla pregunta: com es traçarà aquest pont de col·laboració econòmica i estratègica? Les valoracions dels coneixedors de les economies xinesa i índia són optimistes o, almenys, favorables, i coincideixen a afirmar el benefici mutu que poden extreure de les bones relacions diplomàtiques i dels projectes comuns. Respecte a la cooperació econòmica, Xulio Ríos assegura que la potencialitat és elevada, ja que es tracta de dos països amb

El creixement previst de les economies de la zona

(%, previsió de l'FMI i el Banc Asiàtic de Desenvolupament)

Què poden, doncs, aprendre l'una de l'altra? Segons Xulio Ríos, el més urgent és combatre el subdesenvolupament —el 17% de la població xinesa i el 35% de l'Índia viuen amb menys d'un dòlar el dia—, superar les diferències polítiques i mantenir la confiança mútua. Les apostes estratègiques també són diferents: a l'Índia se'ls fa difícil entendre la magnitud del canvi que la Xina ha fet en matèria d'infraestructures, sobretot a la zona costanera, o de desenvolupament urbanístic. En contrapartida, disposa d'una legió d'enginyers molt apreciada, però, com observa Feng Jiang, concentrar-se només en la indústria informàtica no solucionarà el problema de l'atur ni de la pobresa. Es per aquest motiu que el Govern indi ha de fomentar sectors que requereixin més mà d'obra intensiva, com la construcció, la confecció i la maquinària, sense oblidar l'alimentació. Dit d'una altra manera, fer el salt definitiu cap a la indústria manufacturera. El 40% de la població de l'Índia encara depèn de l'agricultura. Julio Arias, consultor que ha estat membre de la Cambra de Comerç de la Unió Europea a la Xina, destaca la importància d'aquesta transformació per assegurar que el model de creixement indi manté el rumb correcte i constata que només serà viable si l'Índia emprèn importants reformes jurídiques en el camp del règim laboral, actualment massa rígid.

Els experts també divisen altres obstacles, com la poca capacitat inversora i

l'escassa capacitat empresarial. No obstant això, l'Índia ha pres nota de la Xina i fa tímids avenços en aquesta matèria. El Parlament indi ha donat llum verda a la creació de zones franques industrials, on les empreses que s'hi instal·lin es beneficiaran d'avantatges fiscals i de bones connexions. Des d'aquest any, les empreses estrangeres que inverteixen a l'Índia es poden beneficiar de deduccions fiscals de fins al 150% de l'import de la despesa realitzada en concepte de recerca i desenvolupament. També des del passat 1 de gener, les empreses que entren al mercat indi per mà d'un soci local ja no estan obligades a tenir el permís del primer per continuar operant al país.

Intercanvi comercial. L'aliança segellada fa tres mesos també preveu la defensa d'un sistema d'intercanvi comercial obert, just i transparent. L'any 2000, el volum del comerç entre la Xina i l'Índia era de 3.000 milions de dòlars i el 2004 aquesta xifra va créixer fins als 14.000 milions de dòlars i s'espera que arribi als 20.000 milions l'any 2008. Un salt evident que no tindrà les mateixes conseqüències per als dos bàndols. Per a la Xina, el volum actual només representa l'1% del seu comerç amb l'exterior, mentre que per a l'Índia significa prop d'un 9%. La Xina és el seu segon soci comercial, després dels Estats Units. Segons Arias, és important tenir clar que per parlar d'un eix Xina-Índia cal analitzar amb deteniment

aquesta realitat comercial. Veient els percentatges, Arias opina que el comerç bilateral entre l'Índia i la Xina és ara per ara poc sostenible, ja que una gran part de les exportacions índies a la Xina són matèries primeres (productes derivats del ferro) que necessita per alimentar el seu desenvolupament industrial, i sembla que les perspectives de diversificació són, de moment, més aviat poques. La Xina, per la seva banda, exporta béns i productes de consum, però el país veí és una economia proteccionista que no veu amb gaire bons ulls aquesta entrada de mercaderies i que sol fer ús habitual de mesures antidumping. L'anunciada cooperació estratègica no amaga que cada economia competeix per ser forta i fer-se un lloc únic dins l'escala global.

Tot i que la dependència bilateral és dèbil, el tema de l'energia mereix una atenció especial perquè pot canviar les regles de joc. Segons Borreguero, entre les possibles àrees de cooperació brilla amb força el camp dels recursos energètics. Tots dos països tenen una demanda d'energia creixent, i per sostenir els ritmes actuals de creixement hauran d'estudiar i desenvolupar en un futur projectes conjunts d'extracció i transport de gas i cru. La investigadora apunta una dada molt aclaridora en una anàlisi publicada pel Real Instituto Elcano: l'Índia és el sisè país consumidor de productes energètics del món i el consum, lluny de frenar-se, anirà en augment, cosa que implicarà que l'hagi d'importar i hagi de construir la infraestructura necessària per fer-ho. De la mateixa manera, les rutes d'importació de la Xina tenen el seu origen al golf Pèrsic, fet que implicarà que ambdós governs optin per treballar conjuntament a la regió. No obstant això, hi ha qui és més cautelós i veu en la qüestió energètica una font de problemes i conflictes si la pretesa col·laboració no arriba a bon port i es torna a un clima de desconfiança i enfrontament. Per al Govern xinès, l'explotació dels recursos energètics és clau per produir energia i per als transports. La visita que va fer el president Hu Jintao a Llatinoamèrica per conèixer els grans productors i subministradors de petroli no va deixar ningú indiferent. Actualment, i dins el seu territori, la Xina està aixecant una de les seves obres més majestoses, la presa

La producció tèxtil xinesa i l'exportació als EUA i Europa comporta greus problemes econòmics entre els fabricants. El sector català i valencià, per exemple, ha vist com es tancaven moltes fàbriques.

de les Tres Gorges, que amb una alçària de 170 m es preveu que produirà l'energia equivalent a 18 centrals nuclears en funcionament. L'impacte ambiental i en la població que viu prop del riu Yangzi ha despertat moltes veus crítiques.

Si la sintonia que van exhibir a la signatura de l'acord no queda en paper mullat, tant la Xina com l'Índia disposaran del temps necessari per fer realitat els seus projectes comuns. "Política i confiança –destaca l'analista Xulio Ríos– per assolir aquesta fita."

Les dues cares de la moneda. La Xina i l'Índia, juntes o separades, no poden deixar en un segon pla les relacions amb la comunitat internacional. Els líders indis sempre han mantingut obertes les relacions amb Rússia, els Estats Units, el Japó i els països que componen l'Asean (les Filipines, Indonèsia, Malàisia, Singapur, Tailàndia, Brunei, el Vietnam, Laos, Myanmar i Cambodja). I la Xina fa poc que ha decidit també fer el mateix amb aquest últim grup de deu països del sud-est asiàtic, acostant-s'hi a poc a poc.

Però, per a la Xina, l'entrada a l'OMC ha estat l'èxit més recent del

La Xina i l'Índia tenen grans reptes de creixement.[...] Sens dubte caldran grans dosis de diàleg per evitar situacions difícils

Govern del partit comunista. Li ha permès l'accés a nous mercats i, alhora, el compromís de reduir progressivament les barreres aranzelàries i la liberalització de la importació de serveis. La Xina s'obria al món, i el món, a la Xina. Però des de l'1 de gener del 2005, amb l'aixecament de quotes, la Unió Europea i els Estats Units han evidenciat el malestar i el temor que els ha produït la invasió de productes tèxtils xinesos dins les seves fronteres. La guerra comercial ha fet que Pequín no baixi la guàrdia per defensar una indústria tèxtil que representa el 10% del comerç bilateral entre la

Xina i la UE i els Estats Units i que dóna feina a 19 milions de persones al gegant asiàtic, mentre que la UE ha tractat d'imposar límits a l'entrada dels productes lliures de quotes des de principi d'any. La indústria tèxtil espanyola, sobretot la catalana i valenciana, ha vist com la importació massiva de productes tèxtils confeccionats a la Xina ha causat un dany irreparable entre els fabricants, cosa que ha comportat el degoteig constant de tancaments de fàbriques i expedients de regulació d'ocupació. El 12 de juny, Brussel·les va acordar amb el Govern xinès que si limitava l'entrada de deu productes (jerseys, vestits, bruses...) la Comissió Europea renunciaria a posar barreres a l'arribada de camisetes i de fils de lli xinesos. Un acord que no ha agradat a la patronal del sector perquè considera que no ha resolt la competència deslleial, no ha servit per posar fre a les condicions d'explotació laboral en què es treballa a la Xina i tampoc no garanteix la salubritat dels articles que entren a la UE. Els sindicats fa temps que treballen per combatre el dúmping social que regna a molts països asiàtics i del món.

I mentre Pequín discuteix amb Europa i els Estats Units, l'Índia ha viscut com a espectadora una guerra tèxtil que inesperadament la pot beneficiar. Recentment, un dels alts executius del gegant americà de la distribució Wal-Mart va assegurar que la pressió exercida sobre la Xina faria que l'Índia es convertís en un mercat molt més competitiu per a la producció tèxtil i va demostrar el seu interès per invertir-hi. L'Índia no gaudeix d'una bona xarxa d'infraestructures i transports, però sembla que el risc per produir a casa seva és molt menor que altres zones del continent asiàtic.

Amenaça o ocasió. No hi ha dubte, doncs, que la Xina i l'Índia s'han convertit en mercats emergents i en durs competidors. Les empreses xineses també tenen aspiracions globals i comencen a mirar més enllà de la Gran Muralla. Les índies poden seguir el seu exemple. Des d'Europa i també des del nostre territori, però, no s'hauria de percebre aquest creixement només com una amenaça constant, tot i haver-hi

sectors especialment vulnerables. Per a alguns empresaris, el binomi Xina-Índia és una oportunitat per fer negocis i potenciar la seva internacionalització. La teoria no és nova. Només cal veure el nombre d'empreses que s'hi ha instal·lat o estudia fer-ho. A la Xina trobem companyies com les catalanes Telstar, Simon, Dogi, Temoinsa, Kettal i la valenciana Lladro, que preveu obrir quaranta botigues en diverses ciutats xineses fins al 2007. A l'Índia treballen Agrolimen, Puig i Ficosa, entre d'altres. Joan Tugores, exrector de la Universitat de Barcelona i catedràtic d'Economia, fa una anàlisi sobre aquest nou fenomen, que titlla de "deslocalització emergent", a l'*Anuari Sociolaboral 2004*. Malgrat les reticències d'alguns, Tugores considera que cal insistir que la potència exportadora de la Xina i de l'Índia només és equiparable al seu potencial importador, fet que fa "ser miop emfasitzar la presència creixent d'aquests països com a rivals a la producció, perquè també constitueixen un mercat amb consumidors -hi ha pobresa, però també una classe mitjana latent- i amb empreses que adquireixen maquinària i altres inputs". Segons Tugores, des de la perspectiva comercial i inversora, la Xina i l'Índia són tant "una oportunitat com una amenaça".

Dos mercats, dos països que representen quasi el 40% de la població mundial, tercer (la Xina) i vuitè (l'Índia) països per extensió geogràfica, amb reptes per créixer i corregir greus mancances. El diàleg entre l'Índia i la Xina centrarà, amb tota seguretat, les mirades de països veïns i amb interessos a la zona. Els Estats Units en són un exemple. La primera potència del món segueix de prop tots els seus moviments, sobretot, els de la Xina. Tot i que l'administració de George Bush assegura que no se sent amenaçada pel tigre asiàtic o l'elefant indi, bona part dels experts consideren que els Estats Units no volen veure dos països tan forts. Xulio Ríos i Feng Jiang opinen que la teoria de l'amenaça xinesa té molts seguidors als EUA i, amb diferent intensitat, també l'Índia. Sens dubte, seran necessàries grans dosis de diàleg, confiança i pragmatisme per esquivar situacions complicades que poden venir de dins i de fora.

Anna Cristeto

EL TEMPS

**V premi
de periodisme
d'investigació**

Ramon Barnils

**EL SETMANARI EL TEMPS
CONVOCA EL
V PREMI DE PERIODISME
D'INVESTIGACIÓ
RAMON BARNILS**

La dotació del premi serà de 3.333 euros. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari EL TEMPS (Av. Baró de Càrcer, 37, 1er, 1a, 46001 València) abans del 30 de setembre.

L'obra gnanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 29 d'octubre de 2005.

Per a més informació:

EL TEMPS

Av. Baró de Càrcer, 37, 1er, 1a
46001 València
Telf: 963 535 100 • Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.com
<http://www.eltemps.net>